

РОЗДІЛ 2. Захищаю себе та інших

Урок 7. Допомога в надзвичайних ситуаціях

Обговорюємо епіграф до теми — "Не треба рятувати світ, спробуй урятувати хоча б когось" *Сергій Жадан, український письменник, музикант і громадський діяч*

Обговорюючи вислів Сергія Жадана із дев'ятикласниками, варто зачитати всю його поезію:

Цього літа всі полюють акул.
Небо розглядає рибалок впритул.
Рибалки зранку бовтаються в спекоті неживій.
Надвечір починається буревій.

Вітрило розгортається, мов чай, кинутий у кип'яток.
Море схоже на книгу з великою кількістю помилок.
Рибалка радить акулам рухатись на рятивний маяк,
я потім, каже, всіх порятую, просто не знаю ще як.

Забудь, кажуть йому акули, забудь, не витрачай зусиль.
Краще допоможи тим, хто дійсно гине між хвиль.
Допоможи тим, хто не вигрібає, дай їм руку, допоможи.
Скоро ніч. Дощі просвічуються промінням, як вітражі.

Краще допоможи безнадійно слабким,
тим, хто далі уявляє себе невідомо ким,
хто і досі гадає вийти сухим із цієї води.
Зроби для них щось, якщо вже прийшов сюди.

Зроби хоч щось для тих, хто холоне в тьмі.
Не витрачай свою волю на нас — ми розберемся самі.
Небо над нами розірвалося й пролилось.
Не треба рятувати світ, спробуй урятувати хоча б когось.

Вогонь остигнув і перегорів.

Тишу порушують повільні рухи морських корів.

Піймана риба висить на веранді, мов на хресті.

В церкві все як у житті,

все-все як у житті.

Запитання для обговорення з учнями

- Що, на вашу думку, означає "урятувати себе" в цьому контексті?
- Чим відрізняється самопорятунок від спроби врятувати весь світ?
- Чому автор наголошує на важливості почати з себе, а не з глобальних проблем?
- Як ви розумієте можливість тримати баланс між саморозвитком і допомогою іншим людям?
- Чи погоджуєтеся ви з цією думкою Сергія Жадана? Наведіть приклади з власного життя або з літератури.
- Як можна "урятувати себе", не обмежуючи власну взаємодію з навколишнім світом?

Запитання бесіди допоможуть учням глибше осмислити тему самопізнання, відповідальності та особистого розвитку у контексті вислову Сергія Жадана.

Чому перша допомога важлива? Організуйте дискусію, чому важлива перша допомога, хто може її надати, які терміни надання в конкретній ситуації. Запропонуйте в мінігрупах обговорити принципи надання такої допомоги (кожна група обирає один принцип), відтак узагальнити результати, представивши їх класу. Обговоріть, як розвинути вміння та навички надання першої допомоги.

Із чого розпочати надання невідкладної домедичної допомоги? Спонукайте учнів аналізувати різноманітні ситуації, у яких описано стани потерпілих. Підлітки мають відповідно до конкретної ситуації змодельювати алгоритм дій. Також варто запропонувати гру-симуляцію, тобто мініверсію реальності, щоб проілюструвати процедуру надання першої допомоги (втрата свідомості тощо). Симуляція дає учням змогу глибоко вжитися в проблему, зрозуміти її із середини.

Скористайтеся таким методом кейс-технології, як **метод інцидентів**. Мета цього методу — пошук та обробка інформації самим учнем. Учні отримують повідомлення про інцидент. Їм необхідно насамперед розібратися в обставинах, потім визначити наявність проблеми, у чому вона полягає, що слід зробити, що потрібно знати для ухвалення правильного рішення. Повідомлення в кейсі може бути як письмовим, так і усним.

Під час розглядання питань **“Чому кровотечі потребують невідкладної допомоги? Коли необхідна серцево-легенева реанімація? Як надати домедичну допомогу при опіках та отруєнні чадним газом? Як рятувати людей під час пожежі та з-під завалів?”** учні мають чітко засвоїти алгоритм дій під час надання першої допомоги, уміти ураховувати особливості кожної небезпечної ситуації (допомога під час пожежі, обвалу тощо).